

Asia: VN/25041/2020

Henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevat säädös- ja muut ehdotukset

Luonnos hallituksen esitykseksi

Yleiset huomiot esityksen tavoitteista

Kansallisarkisto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen. Kansallisarkisto kannattaa ehdotuksen tavoitteita ja näkee uudistukset tärkeinä ja perusteltuina.

Huomiot mahdollisuuteen saada henkilötunnus jo Suomessa oleskeluun oikeuttavaa lupaa tai rekisteröintiä koskevan hakemuksen perusteella (1. lakiehdotuksen 9 ja 22.2 §)

-

Huomiot mahdollisuudesta tallettaa ulkomaalaisen henkilön tiedot väestötietojärjestelmään ulkoisen palveluntarjoajan oleskelulupa-asiassa tekemän henkilöllisyydestä varmistumisen perusteella (1. lakiehdotuksen 22.3 §)

-

Etärekisteröintimenettelyä koskevat huomiot (1. lakiehdotuksen 9 a–9 d ja 34 a §)

-

Sukupuolineutraalia henkilötunnusta koskevat huomiot

-

Uutta yksilöintitunnusta koskevat huomiot

-

Muut hallituksen esitystä ja alustavaa asetuseronnosta koskevat huomiot

Kansallisarkiston tehtävänä on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja edistää asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen saatavuutta, käyttöä ja asiakirjoihin perustuvaa tutkimusta. Kansallisarkisto säilyttää viranomaisilta ja yksityisiltä luovuttajilta vastaanotettuja analogisia ja digitaalisia aineistoja, joihin sisältyy henkilötunnuksia. Henkilötunnuksia sisältäviä aineistoja hyödynnetään laajasti tutkimuksen lähdeaineistona

pitkäkestoisessa tutkimuksessa, jossa eri toimijoilla syntynyttä tietoa yhdistellään henkilötunnusten avulla.

Kansallisarkisto haluaa kiinnittää huomiota uudistuksen vaikutuksiin henkilötunnuksiin ja henkilötietoihin perustuvalla tutkimuksella. Jotta esimerkiksi pitkäaikaisen rekisteritutkimuksen edellytykset eivät uudistuksen myötä heikkenisi, tulee uusien henkilötunnusten olla tarvittaessa yhdistettävissä vanhoihin, jo arkistoituihin tietoihin ja henkilötunnuksiin väestötietojärjestelmään rekisteröityjen tietojen avulla. Aineistojen tutkimuskäytön vuoksi Kansallisarkisto pitää myös hyvänä, että henkilötunnusten muuttamisen kynnyistä ei madalleta.

Sukupuolitieto on oleellinen rekisteritutkimuksessa henkilöä kontekstualisoiva tieto. Uudistuksen jälkeen tieto henkilön sukupuolesta kirjattaisiin edelleen väestötietojärjestelmään, josta se olisi luovutettavissa myös historialliseen ja tieteelliseen tutkimukseen sekä tilastojen laatimiseen. Näin ollen Kansallisarkisto ei näe, että sukupuolineutraalilla henkilötunnuksella olisi vaikutusta arkistoitujen aineistojen tutkimuskäytön edellytyksille.

Kansallisarkisto näkee, että uuden, henkilötunnuksesta erillisen yksilöintitunnuksen käyttöönotto voi pitkällä aikavälillä, toimijoiden tiedonhallintaa yhtenäistämällä, parantaa eri rekistereihin ja järjestelmiin sisältyvien tietojen yhdisteltävyyttä ja näin edistää henkilötietoja sisältävien aineistojen käytettävyyttä. Etenkin, jos yksilöintitunnus otetaan käyttöön, käytön vapaaehtoisuudesta huolimatta, laajamittaisesti organisaatiokohtaiset tunnukset ja henkilötunnukset korvaavana yksilöintitunnuksena.

Kysymys vain ministeriöille: Seuraako esitykseen sisältyvistä muutosehdotuksista muutostarpeita hallinnonalanne lainsäädäntöön? Jos kyllä, mihin lakeihin muutoksia on tarpeen tehdä ja onko muutokset tarpeen sisällyttää esitykseen liitelakeina?

-

Informaatio-ohjauksen suunnitelma

Ovatko toimenpidesuositukset oikean suuntaisia? Mitä pidätte erityisen hyvänä tai mitä pidätte tarpeettomana?

-

Millä muilla toimenpiteillä henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä sähköisessä asiointissa, käyntiasioinnissa ja puhelinasiointissa?

-

Mitä säädosmuutostarpeita tai ohjeistuksia tunnistatte eri toimialoilla tai palveluissa, jotta henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tunnistatte, että tunnistustapahtuma olisi tarpeeksi luotettava palvelutapahtumaan nähden ja näettekö tarvetta velvoittaa laajemmin vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöön (millä toimialoilla, missä palveluissa)?

-

Henkilötunnuksen vaihtamiskynnyksen madaltamista koskeva arviomuistio

Kommentit muistioon

-

Haukkovaara Vili
Kansallisarkisto

Kivelä Iiris
Kansallisarkisto